

**Ключевые слова:** культура, коммуникативная культура, профессиональное общение, культура профессионального общения.

### SUMMARY

**Kochina V.** The meaning of the concept «culture of professional communication» of future engineers-teachers of transport industry.

*The article is devoted to the study of the questions of the concept content of «culture of professional communication». The description of the concept «communication» offered by the different scientists is given. The related concepts «culture», «culture of speech», «communicative culture», «culture of communication» are considered. The scientific positions of the authors in these concepts are analyzed. The structure of the concepts «culture», «culture of communication» and «communicative culture» by different specialists have been presented. There are three groups of the rules, which determine a communicative culture (the rules of communicative etiquette, the rule of concordance of communicative cooperation and the rules of self presentations). The structure of communicative culture that consists of the individually-personal, motivational-volitional, social-communicative, individually-communicative components is considered. Each component characterizes the definite side of communicative cooperation of the specialists.*

*The basic requirements with the signs of the cultural broadcasting are determined. They are the following: formativeness, adequacy, aesthetic, multi-functionality. The essence of the concept «professional communication», «pedagogical professional communication» is considered. The specificity of the pedagogical communication, as the method of educational information transfer; cooperation of a teacher and student for their successful mastering; the pedagogical influence on the student's personality in the process of getting the profession is shown.*

*The essence and the components of the concepts «culture of professional communication» of the teacher-engineers of the transport industry are substantiated. The components of culture of professional communication of the teachers-engineers are given. They are the following: individually-personal (related to the personal qualities of a teacher), motivational (represents the formation of professional motivation, options, necessities, values of a teacher), social-psychological (characterizes the style of the teacher's cooperation with the students in the learning process), individually-communicative (connected with the present communicative capabilities, the abilities and skills of communication, openness, pursuance to the mutual understanding), language (represents the language skills, its rightness, exactness, clarity, richness of the content), professional (represents knowledge of the engineer-pedagogical activity, professional terminology, an ability to apply the methods and receptions of studies for future specialists).*

**Key words:** culture, communicative culture, professional communication, culture of professional communication.

УДК 78:37.036–057.875

**С. Г. Крамська**

Сумський державний педагогічний  
університет імені А. С. Макаренка

### ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

*У статті розкрито сутність процесу формування творчої активності студентів – майбутніх учителів музичного мистецтва. Обґрунтовано педагогічні, психологічні, організаційні умови, що необхідні для забезпечення процесу формування*

*творчої активності студентів. Визначено основні види та методи роботи вчителя щодо створення творчої атмосфери на уроці музичного мистецтва. Зазначено, що результативність формування творчої активності майбутнього вчителя у процесі музичної освіти залежить від орієнтації викладачів і студентів на саморозвиток і самореалізацію в процесі спільного оволодіння творчими видами діяльності; включення студентів у навчально-творчий процес згідно з індивідуальним освітнім маршрутом.*

**Ключові слова:** *творча активність, учитель музичного мистецтва, умови формування творчої активності.*

**Постановка проблеми.** Загальновідомо, що кожний конкретний етап розвитку суспільства характеризується певними орієнтирами, які набувають вагомого значення та завдають напрям у вирішенні проблем виховання покоління, що підростає. Сьогодні такими орієнтирами є творчий та естетичний фактори, що визначають основу духовності людини. Орієнтація на творчість – головна умова створення системи гуманістичного виховання, що дозволяє сформувати незалежну, вільну, яскраву, самобутню особистість. Тому в умовах сьогодення виховання творчої особистості можна розглядати як найважливіше завдання освіти в Україні.

У вирішенні цього завдання важливу роль відіграє музично-педагогічна творчість, яка не тільки розвиває студента естетично, але й забезпечує його різнобічне формування.

Розширення масштабності музичної діяльності має для суспільства велике соціокультурне значення, бо воно передбачає всебічний розвиток творчої активності, ініціативи, індивідуальних схильностей і здібностей особистості. У такому контексті загальновиховне значення музичної діяльності полягає, передусім, у тому, що у процесі заняття музичним мистецтвом розвивається сукупність різноманітних за характером соціально значущих якостей особистості.

**Аналіз актуальних досліджень.** Проблема творчої активності завжди була цікавою темою для вчених. Різні аспекти сутності творчості розглядали В. М. Дружинін, Я. О. Пономарьов, І. М. Семенов, С. Ю. Степанов; структуру творчих якостей особистості – В. І. Андреев, В. М. Алфімов; формування творчих якостей особистості – Г. С. Альтшуллер, У. Гордон, Є. П. Торранс; використання мистецтва у творчому розвитку особистості – Г. П. Шевченко, В. Р. Щербина, Б. П. Юсов.

Варто сказати й про той факт, що в дослідженнях філософів і психологів М. С. Кагана, І. С. Кона, А. Г. Спіркіна активність особистості розглядається в тісному зв'язку з діяльністю, у якій відбувається процес самореалізації людини та ствердження себе як частки суспільства. Це дозволяє зв'язувати змістову сутність творчої активності зі специфікою тієї чи іншої сфери громадського життя, у якій вона проявляється.

Так, філософський аспект творчості розглядають у своїх працях В. С. Біблер, Ю. М. Бородай, М. О. Данилов, І. К. Зязюн, К. О. Кедров, О. С. Коршунов та ін. Психологічні основи цієї проблеми викладено у працях

Д. Б. Богоявленської, Л. С. Виготського, В. В. Давидова, Д. Б. Ельконіна, О. М. Леонтьєва, О. Н. Лука, Я. О. Пономарьова, С. Л. Рубінштейна та ін. Педагогічний аспект проблеми формування й розвитку творчої активності розглядається у працях Д. В. Вількєєва, Н. В. Кичук, М. І. Махмутова, І. Огороднікова, С. О. Сисоєвої, М. М. Скаткіна, Т. І. Шамової, Г. І. Щукіної та ін.

Сучасні уявлення про природу, джерела, форми та види, зміст і механізми формування та прояву активності розглядаються в наукових працях С. Л. Рубінштейна, А. Н. Леонтьєва, А. В. Петровського, К. І. Анциферової та ін.

Поняття й сутність творчості та творчої активності досліджувались у працях І. Я. Лернера, Л. С. Виготського, О. Г. Костюка, Я. А. Пономарьова, Р. А. Празднікова, В. М. Мельникова, Н. В. Пальохи, В. П. Ушачова, Т. В. Шамової та багатьох інших.

Проблеми розвитку творчо активної особистості в контексті цілісного педагогічного процесу розглядаються Д. Б. Богоявленською, І. І. Іл'ясовим, А. О. Кірсановим, О. Г. Сущенко та ін. Формування творчого потенціалу студентів музичного профілю в системі вищої професійної освіти досліджують Є. В. Бабенко, П. Л. Белая, О. Л. Головіна, С. І. Науменко, І. О. Парій, Н. Р. Туравець, Б. М. Целковніков та ін. Теоретико-методичні аспекти вивчення означеної проблеми розкрито у працях, присвячених професійній підготовці майбутніх учителів музики в системі вищої музично-педагогічної освіти, – Л. А. Арчажнікової, Л. А. Баренбойма, Е. Б. Бриліна, А. І. Ковальова, Л. М. Масол, О. М. Олексюк, Г. М. Падалки, О. Я. Ростовського, О. П. Рудницької, Н. Н. Прушковської, О. П. Щолокової.

У дослідженнях М. І. Дьяченко, А. Б. Петровського, В. С. Ротенберга, Г. І. Щукіної та інших творча активність майбутніх фахівців розглядається як прагнення до самовдосконалення у процесі подолання звичних норм і способів дій, як прояв самостійності й ініціативи в пошуку та знаходженні найбільш ефективних засобів для вирішення завдання. Значущими в аспекті обраної теми є роботи Л. Д. Столяренко, Н. Ф. Тализіної, у яких навчання розглядається як цілісна система, визначено сутність, завдання, умови ефективності в організації навчальної діяльності, спрямованої на формування творчо мислячої особистості. Дослідження цих авторів вносять багато цінного в педагогічну теорію та практику.

Таким чином, з огляду на актуальність досліджуваної проблеми, **метою статті** стало визначення сутності творчої активності особи майбутнього вчителя музичного мистецтва, наукове обґрунтування педагогічних, психологічних, організаційних умов, що необхідні для забезпечення процесу формування творчої активності студентів-музикантів.

**Виклад основного матеріалу.** Процес аналізу наукових підходів до визначення сутності творчої особистості та структури її якостей дозволяє відзначити, що для етапу розвитку науки на сучасному етапі властива неоднотайність поглядів учених на структуру якостей творчої особистості

(В. М. Дружинін, Я. О. Пономарьов, А. Маслоу, В. І. Андреев, В. М. Алфімов, А. Олах, Дж. Гілфорд, Н. Роджерс, Є. П. Торранс та ін.), а також склад показників, які характеризують той чи інший блок творчих якостей.

Вища музично-педагогічна освіта є, з одного боку, показником духовного стану суспільства, а з іншого – чинником його гуманізації. Музичне мистецтво дає можливість через емоційну, інтелектуальну й вольову сфери пробудити творчий потенціал особистості. Будучи невід'ємним компонентом змісту освіти, творча діяльність формує ті якості особистості, від яких значною мірою залежить рівень її культури та самореалізації.

Проблема формування й розвитку творчої активності майбутніх учителів виступає сьогодні як одна з актуальних у педагогічній науці та практиці. Вона пов'язана з потребою сучасного суспільства в особі інтелектуальній, творчій, здатній до перетворення навколишньої дійсності, до самоорганізації, самореалізації, саморозвитку, самовдосконалення. Творча активність особи є якістю, що базується на внутрішній потребі в пізнанні та проявляється в продуктивній діяльності.

Цікаво відзначити, що в одному випадку в науці розглядаються якості, які забезпечують безпосередній творчий результат. В іншому ж виділяються два блоки характеристик: – якості, які створюють умови для більш ефективної творчої активності; – якості, що забезпечують безпосередній творчий результат.

Слід звернути увагу, що більшість учених указують на важливість трьох основних параметрів творчої особистості: – стійку спрямованість на творчу активність; – високий рівень творчих здібностей; – високий рівень розвитку духовної особистості.

Вивчення теорії питання дозволяє зробити висновок, що творча активність має дві взаємопов'язані форми виявлення – внутрішню творчу активність психіки та зовнішню – творчу поведінку як позасуб'єктне виявлення активності психіки у взаємодії суб'єкта та об'єкта.

На думку В. М. Москалюк, це, насамперед, дає ґрунтовні підстави визначити творчу активність людини як інтегративну особистісно-діяльнісну характеристику, що зумовлює, у свою чергу, перетворюючи спрямованість її розумової, а також практичної активності, які базуються на творчих здібностях і високому рівні духовності особистості, на спеціальних знаннях і творчо-орієнтованій мотивації [4, 8].

Таким чином, досягнутий сучасною наукою рівень розробки проблеми сутності творчості, заглиблення у структуру творчої особистості та процесу її розвитку дозволяє окреслити можливі *шляхи* вирішення проблеми моделювання педагогічного процесу щодо виховання творчої активності майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах сьогодення. Для цього треба розглянути специфічні особливості, що характеризують сутність їх діяльності.

Шкільна педагогіка й сучасний досвід ведення уроку в школі показує, що вчитель може бути істинним творцем тільки тоді, коли щохвилини зв'язує нерозривною ниткою зігране або висловлене ним зі своїм внутрішнім світом, зі своїм ставленням до виконаного, зі своїм життєвим досвідом.

Будь-яке художньо-педагогічне завдання, та чи інша ідея сучасного уроку музичного мистецтва повинні бути органічними для вчителя, глибоко їм пережиті і, найголовніше, ототожнена зі своїм «Я». Цей процес складний, але лише його наявність перетворює музичний урок на справжню радість спілкування з високим мистецтвом барв музики. Цікаво, що К. С. Станіславський різко відокремлював правду мистецтва від фальші. Природно, що в художній творчості цінне тільки те, що підказано процесом справжнього переживання. Більш того, тільки тоді й може виникнути мистецтво! Це повною мірою варто віднести до педагогічного процесу на уроці. Справжнє занурення в художній образ, його осягнення тісно пов'язане з процесом переживання, з умінням пропустити через себе відчуття інтонацій музичного твору зі своїми власним відчуттями.

Поза сумнівом залишається те, що для уроку музичного мистецтва, де вчитель залишається основною фігурою, психологічна, технічна, інтелектуальна, професійна підготовка недостатні. Учителю необхідно підготуватися до уроку найкрасивішого з видів мистецтв ще й емоційно.

Особливо важливо в емоційній стороні професійної майстерності вчителя музичного мистецтва вміння знайти правильний «тон» уроку. Термін «задати тон» бесіді (або виконання) здавна існує в мистецькій термінології. Це поняття пов'язується з емоційним центром творчого процесу. Знайти вірний тон-напрямок, який був би своєрідним тоном звучання в кожному уроці – одне з найскладніших завдань підготовки вчителя музичного мистецтва сьогодення.

Але варто торкнутися ще одного цікавого моменту в розмові про «таємниці» розвитку творчої активності майбутнього вчителя мистецького профілю. Співвідношення зовнішнього та внутрішнього в мистецтві ведення уроку може успішно вирішуватися через формування в учителя музики акторської майстерності.

Якщо ідею музичного твору сформулювати в декількох позбавлених виразності й кольорів звучання словах і в такому вигляді повідомити її дитині, то, швидше за все, життя такої ідеї на цьому може й закінчитися. Учням необхідно дізнатися про ідею твору завдяки емоційно-художній інтерпретації вчителя завдяки застосуванню ним елементів акторської майстерності в межах навчального уроку. Не потребує доказів, що таке артистичне спілкування вчителя з вихованцями здатне впливати не тільки на їх розум, а й на почуття, які призвані відкривати перед нашими учнями світ краси та музики самої нашої планети.

Творити, за визначенням К. С. Станіславського, означає «пристрасно, стрімко, інтенсивно, продуктивно, доцільно й виправдано йти до надзавдання – збагнення та розкриття художнього образу твору» [5].

З педагогічної точки зору в підготовці вчителя музичного мистецтва для нас важлива та частина спадщини К. С. Станіславського, яка тісно пов'язана з мистецтвом переживання. Переживання музики можна трактувати як органічну єдність інтелектуального й емоційного в людині. Для педагога музичної спеціалізації надзвичайно важливо навчитися свідомо керувати підсвідомою творчою активністю своєї психіки. Практика називає факти, що вказують на значну кількість процесів у мистецтві й у художньому розвитку дитини, пов'язаних із підсвідомістю, з інтуїтивним (але адекватним) осягненням прекрасного поза його розкладання на окремі елементи.

З власного досвіду роботи в загальноосвітній школі можна й слід зацентувати увагу на тому, що для вчителя музичного мистецтва надзвичайно важливо вміти бути виразним у всіх своїх проявах, уміти знаходити адекватну зовнішню форму вираження пережитих музичних почуттів і емоцій. Педагогові музичної спеціалізації необхідно навчитися не боятися, визначати словами, виразними рухами, мімікою те, що, можливо, важко визначити у творі мистецтва – його красу, найтонше мереживо його образів. При цьому треба постійно пам'ятати про те, що обійтися одним почуттям тут не можна – у цьому процесі необхідно й інтелектуально, і технічно вивчити художній матеріал. Емоційний початок повинен органічно поєднатися в майстерності вчителя музичного мистецтва з аналітичними здібностями. Бо «в основі будь-якого творчого процесу закладено захоплення, що, звичайно, не виключає величезної роботи розуму» [2, 96].

Для шкільної навчальної дисципліни «Музичне мистецтво» спілкування – одне з центральних і змістових понять. Це, насамперед, взаємодія вчителя й учнів, що має особливу емоційно-змістову забарвленість. Спілкування на уроці музики можна визначити і як спільну творчу діяльність учнів і вчителя, спрямовану на розкриття життєвого змісту музики, досвіду закладених у ній моральних відносин. На уроці може постати різноманітна палітра взаємин: – між музикою, учителем і учнями; – між вчителем і учнями; – між самими дітьми в колективних формах діяльності. І не можна не сказати, що все це різноманіття ємко й образно ще на початку ХХ ст. було викладено у словах Б. В. Асаф'єва про те, що музика «...полягає та існує в єдності та співвідношенні творчості, виконавства та слухання через сприйняття» [1].

Варто сказати, що вміти чути музику учні повинні майже безперервно протягом усього уроку: і під час співу, і під час гри на музичних інструментах, і в моменти, які потребують найбільшої уваги, зосередженості і напруги душевних сил, коли вони виступають у ролі слухача.

Доречно зауважити, що, розуміючи проблему розвитку музичного сприйняття, учитель-музикант протягом усього навчального заняття спонукає школярів прислухатися до звучання музики. Але тільки за умови відчуття й усвідомлення характеру запропонованого навчального музичного зразка діти будуть виражати його у своїй творчій діяльності, набуті навички й уміння підуть на користь їх музичному розвитку.

Як життя не може бути тільки святом, так і заняття з навчання музичному мистецтву не можуть мати тільки яскраві кольори. Як забарвити можливі нецікаві фрагменти, позбавити зниження інтересу (а іноді й нудьги) на уроці себе та своїх учнів? Як заразити їх власною творчістю й разом із тим бажанням бути близькими до мистецтва звуків? Відповідь надто проста – усе залежить від атмосфери уроку. Не в навичках – вокальних, інструментально-виконавських, диригентських – а в умінні ладити з дітьми, поважати в них творчу особистість, допомогти їм розкрити себе у світі музики. Слід підкреслити думку Н. Л. Гродзенської про атмосферу уроку й тих методах, які допомагають «...планомірно та поступово ввести дитину в музику»[2, 47]. *Методи творчої активізації* можуть бути, на її думку, самими різними. Головне – будити дитячу увагу та уяву, сприяти зародженню любові до музики та, що особливо важливо, її розуміння. Таких шляхів «пробудження» творчої активності наших вихованців досить багато: спів, імпровізація (інструментальна й вокальна), музичні ігри, вправи, презентації з висловлювань про музику, підбір цікавого репертуару для роботи на навчальних заняттях, виконання завдань на активізацію слухової уваги (певні рухи за умови зміни мелодії, частин музичного твору, складу виконавців, вступу інструментів), створення малюнків і їх розфарбовування згідно з уявою та знаходженням схожості кольорів і музичних звуків, інсценування пісень. Безумовно, підвищення творчої активності шкільної аудиторії на уроці завжди успішне за умов застосування на уроці пластичного інтонування, навчально-ігрової діяльності, гри учнів на музичних інструментах.

Викликана вчителем активність класу може служити одним із найважливіших критеріїв його педагогічної майстерності. Ця активність школярів, зазвичай, не вичерпується кількістю, швидкістю та, навіть, змістовністю відповідей на поставлене запитання. Усі форми музичних занять у школі повинні сприяти творчому розвитку учнів, тобто виробляти в них прагнення до самостійного розмірковування, до прояву власної ініціативи в навчанні, прагнення створити щось своє, нове, цікаве.

Дуже важливо спостерігати за розвитком образності та інтонаційної виразності мовлення учня на уроці. Це одне зі змістово-глибоких джерел пізнання творчої діяльності в дітей. Але не слід зводити спілкування лише до мовленнєвої діяльності. Буває в класі така тиша, яка більше будь-яких слів «скаже», що спілкування відбулося. Кожний учитель має пам'ятати, що діти

можуть мовчати, але вони продовжують залишатися «жити» в музиці, що прозвучала. Так само як пауза – не перерва в музиці, так і мовчання класу – не перерва у сприйнятті, а продовження роботи почуттів і думок дітей. Така пауза може бути надзвичайно важливою за своєю функцією на уроці музичного мистецтва.

Неможливо вичерпно висвітлити всі грані проблеми спілкування на уроках музики. Головне замислитися над проблемами художнього процесу спілкування спільної музично-творчої діяльності вчителя та учнів. Спільна музично-творча діяльність учителя й учнів – ось стрижень, який визначає зміст спілкування на уроці.

Мудрість творчості полягає в тому, щоб не «підганяти» почуття думкою, а мудрість у тому, щоб довіритися несвідомій частині душі дитини. Поступово накопичуючи та зіставляючи власні враження, музично-слухові уявлення, дитина раптово розквітає у своїх творчих проявах так, як може раптово розкритися квітка» [3].

Так, головне завдання уроку, яке стоїть перед сучасним учителем музики – засобами музичного мистецтва виховувати та розвивати в дітей естетичні почуття, правильне уявлення про прекрасне, розширювати їхні знання, виховувати високий художній смак. Урок музики – імпульс для досягнення цих цілей. Учитель музичного мистецтва має стати творчим лідером для своїх вихованців. До того ж, він повинен прагнути до творчості, прагнути завжди до руху вперед. Бо творчість учителя – це є рух до справжнього в мистецтві й у світі, це рух у вірному напрямі.

**Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.** Творчу активність майбутнього вчителя можна розглядати як вищий рівень пізнавальної активності, як прагнення до самовдосконалення в процесі подолання звичних норм і способів дій, як прояв самостійності й ініціативи у процесі пошуку та знаходження найбільш ефективних засобів для вирішення педагогічних завдань.

У процесі музичної освіти творчий розвиток майбутнього вчителя музичного мистецтва нерозривно пов'язаний зі становленням трьох сфер людської психіки: – раціональної (інтелектуально-практичної); – емоційної (мотиваційно-ціннісної); – вольової (морально-практичної). Отже, сутність музичної освіти можна розглядати в контексті процесу зростання людської індивідуальності через прояв творчої активності. Творча активність майбутнього вчителя музичного мистецтва розвивається в ході засвоєння систематизованих знань, умінь і навичок за умови дотримання певних психолого-педагогічних умов, найважливішою з яких є організація системи музичного навчання з використанням продуктивних видів творчої діяльності як засобу досягнення наміченої мети.

Ефективність формування творчої активності майбутніх учителів музичного мистецтва полягають у створенні умов соціального, психолого-



педагогічного та організаційного характеру: – наявності матеріальної бази та *методичного забезпечення* навчального процесу; – створення сприятливого психологічного клімату; – застосування у процесі навчання *евристичних методів* у вирішенні творчих питань (метод евристичних завдань, самодіяльності, імпровізування тощо); – використання *спеціальних методів і видів діяльності*, що передбачають застосування додаткової педагогічної взаємодії між викладачами та студентами, що спонукають їх до творчості (обговорення, словесне висловлювання про музику, створення малюнків і розфарбовування, ритмічні рух та ходьба під музику, інсценування пісень тощо).

Результативність формування творчої активності майбутнього вчителя у процесі музичної освіти залежить від: – орієнтації викладачів і студентів на саморозвиток і самореалізацію в процесі спільного оволодіння творчими видами діяльності; – включення студентів у навчально-творчий процес згідно з індивідуальним освітнім маршрутом.

Творча активність – це інтегративна особистісно-діяльнісна характеристика людини, що зумовлює перетворюючу спрямованість її розумової та практичної активності й базується на творчих здібностях, високому рівні духовності особистості, спеціальних знаннях і творчо орієнтованій мотивації.

Творча активність майбутнього вчителя музичного мистецтва являє собою інтеграційну професійно значущу особистісну якість і прояв професійної позиції, що зумовлює творчий характер оволодіння ним професійною діяльністю.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Асафьев Б. В. Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании / Б. В. Асафьев ; под ред. Е. М. Орловой. – Л. : Музыка, 1973. – С. 61.
2. Гродзенская Н. Л. Воспитательная работа на уроках пения / Н. Л. Гродзенская. – М. : Просвещение, 1953. – 146 с.
3. Михайличенко О. В. Етика та педагогічна майстерність викладача музичних дисциплін / О. В. Михайличенко // Теоретичні питання культури, освіти та виховання : збірник наукових праць. – Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2014. – Випуск 49. – С. 147–151.
4. Москалюк В. М. Формування творчої активності студентів у навчально-виховному процесі коледжу культури та мистецтв : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / В. М. Москалюк ; Луган. держ. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 1999. – 18 с.
5. Станиславский К. С. Работа актера над собой / К. С. Станиславский. – М. : Искусство, 1951. – С. 3.

## РЕЗЮМЕ

**Крамская С. Г.** Формирование творческой активности будущих учителей музыкального искусства.

*В статье раскрыта сущность процесса формирования творческой активности студентов – будущих учителей музыкального искусства. Обоснованы педагогические, психологические, организационные условия, необходимые для обеспечения процесса формирования творческой активности студентов. Определены основные виды и методы работы учителя по созданию творческой атмосферы на уроке музыкального искусства. Показано, что результативность формирования творческой активности будущего учителя в процессе музыкального*

образования зависит от ориентации преподавателей и студентов на саморазвитие и самореализацию в процессе общего овладения творческими видами деятельности; включение студентов в учебно-творческий процесс согласно индивидуальному образовательному маршруту.

**Ключевые слова:** творческая активность, учитель музыкального искусства, условия формирования творческой активности.

## SUMMARY

**Kramskaya S.** The creative activity formation of future teachers of music.

*The article reveals the essence of the creative activity formation of the students – future music teachers. The pedagogical, psychological, organizational conditions necessary for process of the creative activity formation of the students are grounded. the basic types and methods of work of the teacher in creating a creative atmosphere in the classroom are defined.*

*Creative activity is an integrative student-activity characteristic of a person that leads to transformative orientation of its cognitive and practical activity and is based on creativity, a high level of spirituality of the individual, special knowledge and creatively oriented motivation.*

*The efficiency of the formation of creative activity of the future teachers of musical art is to create conditions for social, psychological, pedagogical and organizational nature. The author names the following:*

- the availability of material resources and methodological support of educational process;*
- the creation of favorable psychological climate;*
- the application in the learning process of heuristic methods in solving creative questions: heuristic tasks, amateur, improvisation;*
- the use of special methods and types of activities requiring the application of additional pedagogical interaction between the teachers and students that encourage them to be creative: discussion, verbal statement about the music, creating drawings and coloring, movement, walk, march, dramatizations.*

*The creative activity of the future teacher can be seen as a higher level of cognitive activity as self-improvement in the process of overcoming the usual rules and methods of action as a manifestation of independence and initiative in the search and finding the most effective means to solve educational problems.*

*During the development of creative music education of the future teacher of music the development of three areas of the human psyche are inextricably linked: rational (intellectual and practical); emotional (motivational value); volitional (moral and practical). Thus, the essence of music education can be seen in the context of the growth of human identity through the expression of creative activity. The creative activity of the future teacher of music is developed in the course of mastering systematized knowledge and skills under certain psychological and pedagogical conditions, the most important of which is the organization of musical learning with the productive types of creative activity as a means of achieving the goal.*

**Key words:** creative activity, a music teacher, the conditions of formation of creative activity.